

Henkilökuva Kauko Putkiranta

Lehtori Kauko Putkiranta Seinäjoen ammattioppilaitokselta lähti tien päälle ja osin metsäänkin päivittämään tietojaan voidakseen itse opettaa tulevia kuljettajia entistäkin paremmin.

Päivä alkuun

Harmaa ja koleahko huhtikuun alun aamu muistuttaa vielä talvesta, kun odottelen kellon tulevaksi seitsemän. JH-Kuljetus Haavisto Ky:n pihassa on valmiiksi kuormattu puutavarayhdistelmä, jonka vetoauto on Volvo FH 12 460 ja perävaunu Jyki. Kuormankäsittelyä varten mukana kulkee Foresteri 2010 T – puutavaranostin. Kello seitsemän lehtori Kauko Putkiranta kaartaa pihaan valmiina päivän työrupeamaan. – Eilinen ilta vierähti sen verran pitkälle, ettei enää oikein jaksanut tätä pestä, Kauko toteaa tehdessään autoon päivittäisiä tarkastuksia. Keliolosuhteisiin nähden auto ei todellakaan näyttänyt erityisen likaiselta.

Jännitystä ja epävarmuutta...aluksi

Ensi hetkestä lähtien voi huomata, että Kauko nauttii täysin siemauksin tekemisestään. – Alkuun vähän jännitti, että kuinka sujuu nosturin käyttö ja miten taas pärjää liukkauden ja pimeyden kanssa, hän valottaa tilannet-

Työssä oppimassa

Toisen asteen ammatilliseen koulutukseen kuuluu opiskelijoilla 20 opintoviikkoa työssä oppimista, jona aikana opiskelija saa koulutusta työpaikalla aivan oikeassa työssä ja opettajana on työpaikan vakituisen työntekijä, työpaikkaohjaaja. Mutta entäpä opettajat koululla? Miten he pysyvät ajan tasalla? Logistiikan lehtori Kauko Putkiranta Seinäjoen ammattioppilaitokselta tarttui heti tilaisuuteen, kun opettajille tarjottiin mahdollisuutta työssäoppimiseen.

ta. Ei Kauko kuitenkaan aivan ensikertaa ole ”pappia kyydissä”, sillä opetusuran alkuaikoina hän ajoi melko paljonkin vapaa-aikoinaan puuta samalle isännälle, Haaviston Jukalle. – Ikää on tullut lisää ja edellisestä kunnan puunajokeikasta oli jo vuosia. Työssäoppimisjakson alku osui kiivaimpaan sesonkiin, joten alku piti tiiviisti opiskella vakituisten kuljettajien mukana, ja vähitellen aloitella itsenäisesti yövuorojen tekemistä, yöllä kun kiire ei tavallisesti ole niin kova kuin päivällä, Kauko valottaa tilannetta matkan edetessä kohti Hämeenkyröä. Puukuljetusten lisäksi Kauko on ajanut kappaletavaraa yrityksen puoliperävaunun yhdistelmällä.

Suuria muutoksia

Opeteltavaa, tai oikeammin ehkä tietojen päivittämistä, on riittänyt, sillä kuljettajan työ on muuttunut vuosikymmenessä pitkin harppauksin. Raakapuun kuljetukset ohjataan keskitetysti, ja ajoneuvotietokone on tullut jäädäkseen puuauton ohjaamoon. Tietokonetta on yksinkertaisesti vain osattava käyttää. Kuljetukset ovat pääosin meno-paluu kuljetuksia ja kaikki turha ajo on pyritty karsimaan pois. Nosturia ei esimerkiksi voi oikeastaan koskaan jättää pois auton matkasta. Tälläkin keikalla kuorma todennäköisesti puretaan omalla nosturilla ja paluumatkalla haetaan uusi kuorma päälle. – Kaiken kaikkiaan kuljettajan oma päätösvalta työnsä suorittamisen suhteen on monella tavalla kaventunut ja vastuu kuitenkin kasvanut, Kauko miettii.

Kolme hyvää syytä

Opettajien työssäoppimisessa Kauko näkee kolme yliveraista asiaa. Ensimmäkin oma ammattitaito kohenee niin

tiedollisesti kuin taidollisesti. Vanha totuushan on, että työ tekijäänsä opettaa ja itse tekemällä saa myös uusia ideoita opetukseen. Toinen merkityksellinen asia on uskottavuuden lisääntyminen opettajana. – Kun opiskelijat tietävät, että opettajalla itsellään on tuoretta käytännön kokemusta kuljettajan työstä, he luottavat saamaansa opetukseen ja suhtautuvat siihen vakavasti, Kauko toteaa. Kolmas positiivinen asia on henkilökohtainen lautauminen. Opettajan työn vaihtaminen kuljettajan töihin kolmeksi kuukaudeksi on piristävä muutos ja Kauko pitää sitä motivaation kannalta erittäin tärkeänä. Näennäisestä helpoudestaan huolimatta opetustyö on henkisesti verraten kuormittavaa ja omille ajatuksille ei aina tahdo jäädä aikaa. – Ratin takana ehtii ajatella joskus vähän omiakin asioita, toteaa lehtori Putkiranta. – Opettajien osallistuminen tavanomaiseen työntekoon työpaikoilla olisi ensiarvoisen tärkeää – alalla kuin alalla, toteaa Kauko.

Mennen...

Hämeenkyrössä M-Realin ja Finnforestin puun vastaanotosta osaltaan huolehtii Tuomo Nieminen, joka punnitsemalla mittaa tuomamme massa-puukuorman. Tuomo jo arvelee, että

Hämeenkyrössä Tuomo Nieminen mittaa M-Realille ja Finnforestille tuotavat raaka-aineet.

kuorman purkaus on omalla nosturilla, ja varastolla arvelu osoittautuu oikeaksi. Kuormansidonta irti, ulosotto päälle, ja pedagogi nosturin nokkaan! Etukäteen Kauko ehtii valistaa, ettei hänen nosturin käyttö ole ammattilaisen veroista, mutta lupasi, että sellais-takin vielä tänään nähtäisiin. Kirjoit-tajan mielestä suoritus oli riittävän hyvä, sillä yhtään puuta ei tarvinnut nostaa käsin eikä yhtään jäänyt kyytiin.

...tullen

Nokka takaisin pohjanmaalle päin ja uuden kuorman noutoon. Jalasjärven Yli-Vallista on tiedossa massapuuta, joten perävaunu tienvarteen ja autolla pinolle. Pinolla Kauko tarjoaa mahdollisuutta kokeilla kuorman tekemistä. Kieltäydyin kohteliaasti toteamalla puutavaranosturin käytön olevan ammattilaisten puuhaan. Saattaisin olla vaaraksi ympäristölle ja itselleni. Kauko tekee kuorman ja palaamme perävaunun luo. Ensimmäistä nippua siirrettäessä perävaunuun paikalle saapuu Timo Haavisto. Hän lähtee viemään kuormaa aikanaan Raumalle. Haaviston Jukan pojat Timo ja nuorempi veljensä Janne ovat tiiviisti mukana perheyhtymisen toiminnassa ja vastaavat vahvalla panoksellaan siitä, että pyörät pysyvät pyörimässä. Seuratessamme Kaukon työskentelyä Timo toteaa, että auton nosturi ei todellakaan ole helpoimmasta päästä harjoittelukoneena. – Päivä päivältä kuorma sujuu paremmin ja vanhat ruosteet karisevat Kaken taidoista, Timo arvioi. Timo itse suoritti työpaikkaohjaajakoulutuksen ja tietää, että arviointi on oleellinen osa työpaikalla tapahtuvaa opetusta.

Palaamme pinolle ja estelyistään huolimatta Timo lopulta suostuu antamaan näytteen kuormaustaidostaan. En ole puunkuormauksen asiantuntija, mutta ihailen seurasin, miten siisti kuorma syntyi nopeasti. Perävaunun vierestä Timo vielä täydentää kuorman. Jäljellä on kuorman sitominen ja sopiminen tulevien päivien työjaoista. Kelirikko on jo päässyt vaikuttamaan raakapuun kuljetuksiin, joten muun muassa lähipäivien säätilalla vaikuttaa työvuoroihin. Kaukon tämänpäiväinen vuoro on Seinäjoelle ajoa vaille valmis. Matka taittuu rou-

tavaurioita väistellen yrityksen pakettiautolla. Jälleen on yksi työsäoppimispäivä takana.

Profiili

Kauko Putkiranta on syntynyt Kuusamossa vuonna 1950. Peruskoulutuksena on kansakoulu ja jo koulun lomien aikana hän teki töitä autoalalla. Sukulaismies ajoi puuta ja Kauko oli lastausmiehenä. Työura urke- ni paikallisessa rautakaupassa auton apumiehenä. Ennen armeijaan menoa Kauko Putkiranta ehti työskennellä Wetteri Oy:ssä huoltomiehenä ja autonkuljettajana kuljettaen tynnyrikau-palla lämmitysöljyä kotitalouksiin ja mm. savotoille. Varusmiespalveluksen jälkeen vuorossa oli juomien ajoa aina ulkomaita myöten. Kaukolla oli jakelualueena nimittäin Kuusamon li-

Kuva alla: Oppilas ja opettaja, puolin ja toisin. 1980-luvun lopulla Timo Haavisto oli Kaukon oppilaana ammattioppilaitok-sella, nyt Timo ohjaa Kaukon oppimista.

säksi Pääjärven metsäkombinaatti sil-loisen Neuvostoliiton puolella. Koska Kaukon tavoitteena ollut liikenneopettajakoulutus edellytti aikaisempaa autoalan koulutusta, hakeutui hän Jalasjärvelle silloiseen ammattikurssi-keskukseen autoalan oppiin. Koulutuksen jälkeen löytyi vuodeksi työpaikkakin samalta paikkakunnalta maineikkaasta Lumiahon kuljetusliik-keestä. Tämän jälkeen jatkui opiske-

JH-Kuljetus Haavisto ky:n Volvo FH 12. Jos jonkun mielestä kaikkien puuautojen ohjaamoissa on hiekkais-ta, oljyistä ja talvella lumiketjuja, voi tässä autossa käydä muuttamassa käsityksiään.

lu, tällä kertaa Ammatinedistämislai-toksella liikenneopettajakoulutukses-sa. Valmistuttuaan liikenneopettajaksi Putkiranta palasi Etelä-Pohjanmaalle tehden liikenneopettajan ja autonkul-jettajan töitä. 1980-luvun alussa Kau-ko koulutti liikenneopettajia Hämeen-linnassa, kunnes aloitti silloisessa Sei-näjoen ammattikoulussa autonkuljet-tajien opetuksen. 1990 luvulla Putki-ranta jatkoi omaa kouluttautumistaan ja suoritti työn ohessa teknikko-opin-not autotekniikassa ja kuljetustekniikassa sekä amk-insinööriopinnot lo-gistiikassa.

Kaukon rakkaana harrastuksena on kuntoilu ja aivan erityisesti hiihto. Vielä muutama vuosi sitten hiihto täyttikin Kaukon vapaa-ajan melko tarkkaan, sillä oman harrastuksen li-säksi lasten Matin (28) ja Marian (19) kilpahiihtoharrastus työllisti Kaukoa huoltohenkilökuntana. Vaikka hiih-toon kuluva aika onkin oleellisesti vä-hentynyt, ei Kauko ole jouten vapaa-aikanaan. Seija-vaimon kotitila Kris-tiinankaupungissa täyttää aukot va-paa-ajassa ja auttaa unohtamaan arki-set murheet.

Rahtarit ry:n jäsen Kauko Putkiranta on ollut vuodesta 1983. Työssään hän on vuosien saatossa syyttänyt kipi-nän kymmenille, ellei sadoille nuoril-le liittyä Rahtareihin kertomalla yh-distyksestä, eduista ja siihen liittymisest. Etelä-Pohjanmaan osastossa Kauko on toiminut tilintarkastajan varahenkilönä.

Teksti ja kuvat:
Jussi Mikkola